

nè sequi teneantur. In alia ad eundem Wiliartium epistolâ, Oportet, inquit, Dominum du Perron Stultescere, il FAUT QUE LA TETE LUY TOURNE. Quod dicit in occulto, velim prædicet super tela: non solum se reddet ridiculum; sed & omnium in se tela convertet; Homo est nihil habens vera juris-prudentia, quia libri plures in lucem editi sunt, quibus eum proteri necesse sit. Has epistolas, hæc sua de Bossuetio judicia typis prodiisse, & in omnium versari manus exploratissimum Quesnello est. Quâ igitur fronte nunc ejus patrocinium ad tantum autoritatis gradum evahere apud Christi Vicarium audet, ut eo sponsore, eo vindice, securus confestere debeat Considerationum Moralium liber, quantunvis gravibus antea censuris à Sede Apostolica condemnatus? Homo nibili, miserabilis, contemptu dignus, Gallicè UN TRES-PAUVRE HOMME, propheta claudicans in utraque partem, qui veritatem nolit cognoscere, nè sequi teneatur, homo nullius judicij, subversi cerebri, quomodo sat ponderis habere valeat, ut ejus approbatio omnes Sedis Apostolicae contra librum censuras, vel sistere debeat, vel elidere?

Pergamus nihilominus Quesnellum audire tam malesanis exclamationibus copiosum, quam solidarum inopem rationum. Quid, inquit, Catholici sentient? Quid Acatolici jactabunt, si tanti viri judicium de regula fidei periclitetur, quo duce, & penè solo inter totius Orbis Antifites, Catholicae fidei scriptis editis defensore, victrix Ecclesia de omni heresi, & schismate per annos plusquam quadraginta triumphavit? Quid enim vero sentient Catholicî, si quidem Quesnelliæ de Bossuetio sententia crediderint? Quomodo, inquiet, in Fide Ecclesiæ Romanâ, & Apostolicâ firmabimus scriptis illius Antifitis, quem præcipius ejus cliens, & encomiastes exhibet velut prophetam, qui claudicat in utraque partem, velut miserabilem, & nullius ponderis Authorem, nullius prudentia, qui veritatem non vult cognoscere, nè sequi teneatur, denique velut hominem cui cerebrum inversum sit. Quid jactabunt hereticî, si non meliores habeat res Catholica defensores? Quis veritatem, sicut oportet, propugnari existimet à veritatis hoste, vel contemptore, qui eam refugit, nè ad sequendum obstringatur?

Adeône omnes heretici hebetes sunt, & debellatu faciles, ut quadraginta annorum spatio, de omnibus triumpharit scriptor unus miserabilis, ineptus, veritatis lumini occludens oculos, & ab ea aversus adeò, ut, nè sequi eam debeat, etiam cognoscere detretet, denique scriptor unus turbato capite infantem? Sic heretici ex ipsis Quesnelli verbis, si vera fuer-

rint, colligent inanitatem triumphi, quem Quesnelli Ecclesiæ asserit ex solis Bossuetii lucubrationibus, quarum dejecto tot nominibus scriptore, doctrinæ quoque concutitur, ac dejicitur authoritas. Sed, inquit, distingue tempora, scribendi occasiones, & materiem, haud difficulter fortasse, tam varias Quesnelli de Meldensi Episcopo sententias conciliabis. Sapuit is scilicet, ac de hæreticis omnibus, & schismaticis triumphavit, & per illum Fides, arque Ecclesia, dum contra utriusque hostes, aut pro Quesnelli opere decertavit. Desipuit autem, & omnes à Quesnelli impactas contumelias promeritus est, quoties Jansenismum, tanquam hæresim re ipsâ existentem, ejusque sectatores fuerit aversatus.

Sic Alexander VIII. qui priùs Cardinalis viuis forsan aliquibus fuerat minus favere Jesuitis in Congregatione de Propaganda Fide, dein ad Pontificatum assumptus, quibus non elogiis, ac blanditiis à Janseniana factione fructuâ tentatus fuit, ut in illas partes penitus traheretur! Ad Petri Cathedram electo statim applaudebant Novaturientium in Hollandiâ Primipili epistolâ plurium nominibus signatâ, cuius hoc est exordium: Sanctissime Pater: una omnium, qui Christianum sincerè diligunt, latitia est, Te Ecclesiæ à Deo datum esse Pastorem, qui illam non ab exteris solùm hostibus aperit eam impotentibus defendas; sed etiam à Domesticis, qui Christianæ Fidei, ac pietatis leges adulterando, gregem Christi pestifero pabulo corrumpunt; eos vero Apostolico vigore tuearis, qui in partem solicitudinis vocati, pascendis ovibus sibi commissis sedulò invigilant. Sed paulò post damnatis triginta, & unâ propositionibus Jansenistarum, tantam eorum indignationem idem Pontifex incurrit, ut execrationi eis fuerit; & conversis in opprobria laudibus, indignus Pontificatus, indignus Christiano nomine, & cœtu Fidelium judicatus.

Neque eorum odium cum vitâ terminatum est: animam ejus post obitum persecuti sunt; indignam censuere suffragiis, exequis, atque omni memoriâ. Ita Wallonus Hollandorum istorum, & Jansenistarum omnium in Urbe Agens, ad Arnaldum scribebat anno 1691. 3. Februarii Pontifex ad Dei Tribunal evocatus est, redditurus rationem sui Decreti in Inquisitione conditi, & suæ Bullæ contra 4. articulos Cleri Gallicani. In epistola ad Quesnellum eodem anno 17. Martii: Non solus tu defunctum Pontificem atro excommunicationis calculo notas; ego adduci non potui, ut vel uni ex solemnibus exequiis pro eo in Basiliæ S. Petri celebratis interessem; Nè orare quidem